

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, Πολιτεία, 519b-520a

Τί δέ; Τόδε οὐκ εἰκός, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύτους καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἱκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἣν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀναβάντες ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπῃν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἣν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδίκησομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἣν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὧσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῇ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμην γάρ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν

είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Η ολοκλήρωση της αποστολής του φιλοσόφου δεν απαιτεί θυσία της θεωρητικής ζωής προς όφελος του πολιτικού βίου.
2. Ακόμη και άνθρωποι αμόρφωτοι είναι δυνατό να διοικήσουν ικανοποιητικά την πολιτεία.
3. Οι φιλόσοφοι που κατέχουν την αληθινή γνώση θα θελήσουν από μόνοι τους να συμμετάσχουν στη διοίκηση της πολιτείας.
4. Καθήκον των οικιστών είναι να υποχρεώσουν όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες να γνωρίσουν το Αγαθόν.
5. Η ευτυχία του συνόλου της πολιτείας είναι σημαντικότερη από την ευτυχία μίας συγκεκριμένης ομάδας ανθρώπων.

Μονάδες 10

B1. Με βάση το αρχαίο διδαγμένο κείμενο να προσδιορίσετε ποιοι, κατά τον Πλάτωνα, δεν είναι κατάλληλοι να αναλάβουν πολιτικές εξουσίες και για ποιους λόγους.

Μονάδες 10

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Θουκυδίδης, Ιστορίαι, Β37

Το πολίτευμα που έχουμε σε τίποτε δεν αντιγράφει τα ξένα πολιτεύματα. Αντίθετα, είμαστε πολύ περισσότερο εμείς παράδειγμα για τους άλλους παρά μιμητές τους. Το πολίτευμά μας λέγεται Δημοκρατία, επειδή την εξουσία δεν την ασκούν λίγοι πολίτες, αλλά όλος ο λαός. Όλοι οι πολίτες είναι ίσοι μπροστά στον νόμο για τις ιδιωτικές τους διαφορές. Για τα δημόσια αξιώματα προτιμώνται εκείνοι που είναι ικανοί και τα αξίζουν και όχι εκείνοι που ανήκουν σε μια ορισμένη τάξη. Κανείς, αν τύχει και δεν έχει κοινωνική θέση ή αν είναι φτωχός, δεν εμποδίζεται γι' αυτό να υπηρετήσει την πολιτεία, αν έχει κάτι άξιο να προσφέρει. Στη δημόσια ζωή μας είμαστε ελεύθεροι, αλλά και στις καθημερινές μας σχέσεις δεν υποβλέπομε ο ένας τον άλλο, δεν θυμώνουμε με τον γείτονά μας αν διασκεδάζει, και δεν του δείχνουμε όψη πειραγμένου που, αν ίσως δεν τον βλάπτει, όμως τον στενοχωρεί. Αν, ωστόσο, η αυστηρότητα λείπει από την καθημερινή μας ζωή, στα δημόσια πράγματα, από εσωτερικό σεβασμό, δεν παρανομούμε. Σεβόμαστε τους άρχοντες, πειθαρχούμε στους νόμους και, μάλιστα, σε όσους έχουν γίνει για να προστατεύουν τους αδυνάτους και όσους που, αν και άγριοι, είναι ντροπή να τους παραβαίνει κανείς.

Μτφρ. Αγγ. Βλάχος

Αφού διαβάσετε το παραπάνω κείμενο από τον Επιτάφιο λόγο του Περικλή να επισημάνετε δύο (2) διαφορές ανάμεσα στο ιδανικό πολίτευμα της αθηναϊκής

δημοκρατίας, όπως το περιγράφει ο Αθηναίος πολιτικός, και στο ιδανικό πολίτευμα που προτείνει ο Αθηναίος φιλόσοφος στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο.

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη:

1. Ο Σωκράτης ακολουθούσε αυστηρά την παραγωγική μέθοδο.
2. Ο Πλάτων ίδρυσε τη φιλοσοφική σχολή του Λυκείου.
3. Οι φύλακες - επίκουροι αναλαμβάνουν στρατιωτικά και διοικητικά καθήκοντα και γενικά είναι αφοσιωμένοι στην υπηρεσία του κράτους.
4. Οι φιλόσοφοι - βασιλείς είναι προσωπικότητες που δεν διαθέτουν μόνο γνώσεις και συνθετική σκέψη, αλλά πείρα ζωής, διοικητικές ικανότητες και ηθικά αkéριο χαρακτήρα.
5. Ο Θρασύμαχος ισχυρίζεται ότι δικαιοσύνη είναι να αποδίδεις τα ίσα, καλό στον φίλο, κακό στον εχθρό.

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>ικανῶς</i>	α. άνεση
2. <i>εἶναι</i>	β. διοίκηση
3. <i>ἔφαιεν</i>	γ. άφιξη
4. <i>άναβῆναι</i>	δ. βάση
5. <i>άφιῆ</i>	ε. καταφατικός
	ζ. ουσία
	η. αναβολή

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΛΑΤΩΝ

Άπολογία Σωκράτους (28d-30c)

Ο Σωκράτης ύστερα από τις άδικοες κατηγορίες εναντίον του οδηγείται στο δικαστήριο της Ηλιαίας όπου και απολογείται. Με την απολογία του , που μας διασώζει ο Πλάτων, ανάμεσα στα άλλα θέλει ο Σωκράτης να εξηγήσει στους δικαστές ότι δεν έκανε παρά αυτό που νόμιζε ότι τον πρόσταζε ο θεός και ότι αυτό ήταν το μεγαλύτερο αγαθό και για την ίδια την πόλη.

ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ ἴστε, καὶ ἐγὼ οἶμαι οὐδέν πω ὑμῖν μεῖζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε **σωμάτων** [30b] **ἐπιμελεῖσθαι** μήτε χρημάτων πρότερον μηδὲ **οὕτω** σφόδρα ὡς τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς ἀρίστη ἔσται, λέγων ὅτι “Οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ’ ἐξ ἀρετῆς **χρήματα** καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδία καὶ δημοσία.” εἰ μὲν οὖν ταῦτα **λέγων** διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ’ ἂν εἴη **βλαβερά**· εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, **οὐδὲν** λέγει. πρὸς ταῦτα,» φαίην ἄν, «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθε Ἀνύτω ἢ μή, καὶ ἢ ἀφίετέ με ἢ μή, ὡς ἐμοῦ οὐκ [30c] ἂν ποιήσαντος ἄλλα, οὐδ’ εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι».

Γ1. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα «οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων..... ἰδία καὶ δημοσία.».

Μονάδες 10

Γ2. Στο απόσπασμα «· εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα **πολλάκις τεθνάναι**»·» πως απαντάει ο Σωκράτης στην κατηγορία για διαφθορά των νέων;

Μονάδες 10

Γ3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

μεῖζον: κλητική πληθυντικού

ἀγαθόν: επίρρημα θετικού βαθμού

οὐδὲν: δοτική ενικού

ἅπαντα: αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

τις: ονομαστική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

ἴστε: β' πληθυντικό υποτακτικής στον ίδιο χρόνο

πείθων: απαρέμφατο β' αορίστου

ἐπιμελεῖσθαι: α' πληθυντικό υποτακτικής στον ίδιο χρόνο

λέγων: γ' πληθυντικό προστακτικής β' αορίστου

φησίν: β' ενικό ευκτικής στον ίδιο χρόνο

Μονάδες 10

Γ4. Να χαρακτηρίσουν συντακτικά οι παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἐπιμελεῖσθαι:

οὕτω :

σωμάτων:

χρήματα :

λέγων :

βλαβερά :

οὐδὲν:

β) εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν λέγει: να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου (μονάδες 1) και έπειτα να κάνετε όλες τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να δηλώνει το προσδοκώμενο (μονάδες 2).

Μονάδες 10

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ